

Datum
2024-03-13

Diarienummer
KS-2023/2441

Handläggare
Mona Birgetz
Mona.birgetz@huddinge.se

Kommunstyrelsen

Inför "Premiemodellen" i Huddinge kommun – svar på motion väckt av Karl Henriksson (KD) och Anneli Johansson (KD)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Med hänvisning till vad som sägs i kommunstyrelsens förvaltnings tjänsteutlåtande, daterat den 13 mars 2024, avslås motionen.

Sammanfattning

En motion har väckts i kommunfullmäktige 6 november 2023 av Karl Henriksson (KD) och Anneli Johansson (KD) gällande att Huddinge kommun inför "Premiemodellen" liknande den som används i Halmstads kommun.

Motionärerna föreslår att Huddinge kommun inför Premiemodellen som en möjlighet till ekonomiska stimulansåtgärder i syfte att främja kompetensförsörjningen genom ett förlängt arbetsliv för medarbetare som fyller 65 år.

Kommunstyrelsens förvaltning delar motionärernas synpunkt om att kommunen står inför betydande utmaningar när det gäller att säkerställa kompetensförsörjningen.

Flera förändringar som syftar till att öka den ekonomiska vinsten med att stanna längre i arbetslivet har införts. I Huddinge kommun finns en förmån för att stimulera medarbetare över 64 år att arbeta längre. Denna syftar till att medarbetare ska vilja och orka arbeta längre genom att kunna arbeta mindre under sista åren innan pension med viss lönekomensation och bibehållen pensionsinbetalning.

Förvaltningen ser att införande av en premiemodell som inte är tillräckligt beprövad innebär risker. Dels att premien är individbaserad, dels att premien finansieras av verksamheten. Premien riskerar också att vara indirekt diskriminerande då det är många kvinnor med fysiskt tunga arbeten som på grund av hälsoskäl inte kan förlänga arbetslivet. Det finns också en risk att modellen upplevas som orättvis och kan skapa konflikter och arbetsmiljöproblem.

HUDDINGE KOMMUN

Postadress
Huddinge kommun
Kommunstyrelsens förvaltning
141 85 Huddinge

Besök
Kommunalvägen 28

Tfn vxl 08-535 300 00

huddinge@huddinge.se
www.huddinge.se

Mot bakgrund av ovanstående föreslås att motionen avslås.

Beskrivning av ärendet

En motion har väckts i kommunfullmäktige 6 november 2023 från Karl Henriksson (KD) och Anneli Johansson (KD) gällande att Huddinge kommun inför ”Premi modellen” liknande den som används i Halmstads kommun (bilaga 1). Motionärerna föreslår att kommunen betalar ut en årlig premie till medarbetare som fortsätter att arbeta efter att de har fyllt 65 år. Premien föreslås uppgå till 75 000 kronor per år för en heltidstjänst.

Motionärerna föreslår att Huddinge kommun inför Premi modellen som en möjlighet till ekonomiska stimulansåtgärder i syfte att främja kompetensförsörjningen genom ett förlängt arbetsliv för medarbetare som fyller 65 år.

Enligt motionärerna skulle förslaget bidra till att mildra kompetensförsörjningsutmaningen i kommunen och minska kostnader för nyrekrytering och introduktion av nya medarbetare.

Premi modellen i Halmstads kommun

Halmstads kommuns införde ekonomiska stimulansåtgärder för ett förlängt arbetsliv för hela kommunkoncernen i maj 2021. Syftet var att förlänga arbetslivet och att skapa en möjlighet för Halmstads kommun att behålla värdefull kompetens i verksamheterna.

Beslutet om premietilldelning tas utifrån ett verksamhetsperspektiv och är alltid individrelaterat. Det är ingen enskild rättighet utan en möjlighet. Det finns ingen central finansiering utan respektive verksamhet belastas av kostnaden för premi modellen.

Under år 2022 var det 40 medarbetare, av kommunens cirka 9000 medarbetare, som erhöll förmånen. Under förutsättning att samtliga medarbetare som erhöll premien skulle välja att avsluta sin anställning har kommunens rekryteringsbehov minskat med cirka 34 årsarbetare. Under samma förutsättningar har lönekostnaden totalt minskat med 1 Mkr. Denna besparing härrör sig från att arbetsgivaravgiften för medarbetare över 65 år under 2022 var lägre än för medarbetare under 65 år.

Det går dock inte att belägga hur många medarbetare i Halmstads kommun som stannar längre i arbetslivet på grund av denna premie. Införande av premi modell i kommunal verksamhet är tämligen oprövad och det finns inga studier om modellen uppnår syftet att förlänga arbetslivet i ett lägre perspektiv.

Anpassningsåtgärder i Huddinge kommun för att förlänga arbetslivet

Huddinge kommun har sedan 2005 en förmån för att stimulera medarbetare över 64 år att förlänga arbetslivet och därmed behålla kompetens och minska rekryteringsbehovet, den så kallade 80-90-100 modellen. Denna syftar till att medarbetare ska vilja och orka arbeta längre genom att kunna arbeta mindre under sista åren innan pension med viss lönekomensation och bibehållen pensionsinbetalning.

- Förmånen innebär att medarbetaren går ner i arbetstid med minst 20 procent från ordinarie sysselsättningsgrad.

Datum
2024-03-13

Diarienummer
KS-2023/2441

- Huddinge kommun ersätter tio procent av inkomstbortfallet under 12 månader
- Huddinge kommun fortsätter betala in till tjänstepensionen motsvarande sysselsättningsgraden vid förmånens start under kvarvarande anställning, dock längst till och med 69 år.

Under 2023 var det 79 medarbetare som nyttjade förmånen. Förmånen är ingen rättighet för medarbetaren men så länge som medarbetaren uppfyller kriterierna för förmånen och verksamheten kan kompetensförsörja godkänner kommunen ansökan. Förmånen finansieras centralt.

Övrigt

Sveriges kommuner och regioner har tagit fram en rapport ”Förlängt arbetsliv” som lanserades i februari 2024. Rapporten grundar sig på en enkät till medarbetare inom kommuner och regioner mellan 55 och 65 år. Enligt denna rapport syns en kraftig ökning av antalet anställda som är 65 år eller äldre sedan 2012. En stor del av medarbetare mellan 55 till 65 år som arbetar inom kommuner och regioner planerar att förlänga arbetslivet, 38 procent av de tillfrågade i undersökningen uppger att de kommer att arbeta till 67 år eller längre.

Flera förändringar bland annat skatteregler och kommunens pensionsavtal syftar till att öka den ekonomiska vinsten att stanna längre i arbetslivet. Att arbeta längre ger stora effekter på framtida pension, dels att intjänade till pension fortsätter, dels att pensionen fördelas på kortare tid. Dessa åtgärder kommer troligtvis att leda till att flera väljer ett förlängt arbetsliv.

I Huddinge kommun har antalet medarbetare över 65 år ökat väsentligt under de senaste åren. Troliga orsaker är nya pensionsregler samt den pågående lågkonjunkturen med hög inflation och höga räntor.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelsens förvaltning delar motionärernas synpunkt om att kommunen står inför betydande utmaningar när det gäller att säkerställa kompetensförsörjningen och att flera åtgärder behöver vidtas för att få fler medarbetare att förlänga arbetslivet. Åtgärderna bör syfta till att öka motivationen att stanna i arbete. Även informationsinsatser till äldre medarbetare om hur pensionen påverkas av att förlänga arbetslivet behöver stärkas.

Förvaltningen ser att införande av premiemodell som inte är tillräckligt beprövad innebär risker. Dels att premien är individbaserad och att respektive chef beslutar vem som får ta del av premien vilket öppnar för godtycklighet. Dels att premien finansieras av verksamheten. Den besparing av lönekostnad på grund av lägre arbetsgivaravgifter inträder, med nya regler, först efter att medarbetaren har uppnått 66 års ålder och många av kommunens verksamheter har begränsade ekonomiska möjligheter att godkänna ansökningar om premien.

För medarbetare med fysiskt tunga arbeten, till exempel inom vård och omsorgsverksamheten, är möjligheten att förlänga arbetslivet i många fall begränsad på grund av hälsoskäl. Då dessa yrken är kvinnodominerade kan en premiemodell vara indirekt diskriminerande. Det finns också en risk att modellen upplevas som orättvis och kan skapa konflikter och arbetsmiljöproblem.

Mot bakgrund av ovanstående föreslås att motionen avslås.

Ekonomiska och juridiska konsekvenser

Förslaget till beslut medför inga ekonomiska eller juridiska konsekvenser för kommunen.

Camilla Broo
Kommundirektör

Torgny Hagelin
HR-direktör

Bilagor

Bilaga 1. Motionen